

ФУНКЦІОНАЛЬНО-КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Модернізація сучасної вищої школи передбачає орієнтацію освіти не лише на засвоєння студентом певної суми знань, але й на розвиток його особистості, пізнавальних, творчих, професійних здібностей. Вища школа має сформувати в студента низку ключових, предметних і загальнопредметних компетенцій, що складають компетентність особистості і фахівця. Загальнопредметні компетенції формуються в результаті засвоєння змісту освіти в тій чи іншій галузі та становлять базову міждисциплінарну основу для набуття студентами ключових і предметних компетенцій. Цей процес забезпечується компетентнісним підходом до професійної підготовки. Компетентнісний підхід переміщує акценти з процесу накопичення конкретно визначених знань, умінь і навичок студентів у площину формування й розвитку в них здатності практично діяти і творчо застосовувати набуті знання і досвід у різних життєвих ситуаціях. Таким чином, вища школа формує у випускника високу готовність до успішної діяльності в реальному житті. Основним завданням означеного підходу є всебічний розвиток особистості студента, його теоретичного знання і мислення, практичного досвіду, мовленнєвої інтуїції і здібностей, оволодіння культурою мовленнєвого спілкування й поведінки.

На нашу думку, специфікою професійної підготовки майбутніх філологів має бути компетентісно-функціональний підхід, який уможливить значне просування вперед на шляху визначення та розуміння концептуальних засад формування професійної компетентності майбутніх філологів в цілому та різноманітних загальних і предметно спеціалізованих компетентностей, що знаходяться в ієрархічному підпорядкуванні відносно професійної [1]. Основи визначеного напрямку дослідження науково обґрунтовано у працях М. Боліної, М. Вачевського, Д. Демченко, Л. Демчук, Ю. Ємельянова, О. Іскандерової, В.

Кашницького, С. Козак, В. Лугового, І. Мегалової, О. Малихіна, В. Охотнікова, О. Пахомової, О. Петрова, О. Прозорова, О. Семеног, А. Трофименко, Е. Соловйова, О. Усик та багатьох інших науковців. Компетентнісна основа в сучасних умовах є фундаційною базою для підготовки кваліфікованих фахівців різних царин, зокрема – у галузі підготовки спеціалістів до педагогічної діяльності.

Вітчизняна й зарубіжна педагогіка мають власні традиції підготовки спеціалістів педагогічних спеціальностей. Сьогодні значний інтерес викликають теоретичні узагальнення та методичні поради, презентовані в роботах В. Вахтерова, К. Вентцеля, Л. Занкова, М. Пирогова, С. Сисоевої, В. Сухомлинського, В. Шаталова та інших видатних учених, педагогів-практиків.

Функціональний підхід трактується як «спосіб подання мовного матеріалу і формування мовних навичок і умінь на заняттях, при якому зміст висловлювання первинно і визначає характер уявлення лексико-граматичного матеріалу» [2]. Основною характеристикою такого підходу є використання мовних функцій і понять, за допомогою яких здійснюється комунікація і реалізуються мовні інтенції студентів. На відміну від формального (структурного) підходу, відповідно до якого виклад лексико-граматичного матеріалу у вигляді моделей пропозиції відтворює послідовність подачі матеріалу формальних граматик, при функціональному підході матеріал дається відповідно до комунікативних функціями (прохання, пропозицію, незгоду і ін.), відбивають комунікативний намір мовця, і в цьому зв'язку вводяться мовні структури, за допомогою яких дані функції можуть бути реалізовані в процесі спілкування. Більшість комунікативних підручників для вивчаючих іноземні мови спираються на ідеї функціонального підходу до навчання.

Враховуючи особливості навчально-виховного процесу в компетентнісно орієнтованому освітньому просторі, доходимо висновку, що функціональний підхід до професійної підготовки майбутніх філологів сприяє застосуванню нетрадиційних форм навчання і педагогічних технологій, орієнтованих на поетапне створення умов для розвитку особистості, використання проблемних

методик навчання, що активізують самостійну й дослідницьку діяльність студента і викладача.

Література

1. Малихін О.В. Ієрархія компетентностей сучасного педагога [Електронний ресурс] / О. В. Малихін // Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції КУБГ. – Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/3823/1/O_Malihin_konf_GI.pdf.

2. http://methodological_terms.academic.ru/2272